

Тази неделя в [библиотеката](#) на [desebg.com](#) ви представям поредното документално издание на Комисията по досиетата – **„Държавна сигурност и IX Световен младежки фестивал 1968“**.

Сборникът, съдържащ фототипни архивни документи на ДС, излиза под №38 от поредицата „из архивите на ДС“ и е част от издателската програма на Комисията за 2016 г.

Неговата официална премиера се състоя през октомври 2017 г. в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Сборникът е фокусиран върху състоялия се в София през 1968 г. IX Световен младежки фестивал. Събитието е важно за комунистическия режим и той не пропуска да го използва пропагандно.

Мащабът му е внушителен и е предизвикателство пред Държавна сигурност. Във фестивала участват 20 000 представители от 138 страни, а лозунгът му е „За солидарност, мир и дружба“.

Репресивният апарат на БКП трябва да обезпечи сигурността на участниците и в същото време да използва случая за шпиониране и разработване на чужденци.

Как и за какво ДС е слухтяла на Международния младежки фестивал през 1968 г.

Написано от Христо Христов
Неделя, 10 Декември 2017 22:37

Зам.-председателят на съществуващия по това време Комитет за Държавна сигурност ген. Григор Шопов и особено доверен на Живков човек в МВР-ДС ръководи щаба на ДС, сформиран специално за събитието.

Годината 1968 е особена. Тя преминава под знака на Пражката пролет. Фестивалът съвпада с нахлуването на съветската армия и подразделенията от другите страни от Варшавския договор в Чехословакия през август 1968 г. за смачкване на опита за измъкване от съветския тоталитарен моден на управление, наложен в социалистическите държавни.

Освен да разкрива опити за използване на младежкия фестивал за чужд шпионаж ДС си поставя и други амбициозни задачи:

- да разработва български граждани, дипломати и други чужденци, подозирани в шпионаж и „друга подривна дейност“;
- да провежда активни мероприятия чрез медиите и посредством лични разговори за обработка и влияние над участниците във фестивала от капиталистическите и развиващите се страни с цел „правилно“ отразяване на успехите на НРБ и другите социалистически страни;
- придобиване на политическа, научно-техническа, военна, икономическа и друга информация;
- създаване на условия на „братските органи“ за провеждане на технически и други мероприятия.

За пълното обезпечаване на фестивала ДС активира и голям брой оперативни работници – пенсионери и слушатели в школата на КДС. Забранен е ползването на годишни отпуски в ДС за периода юни-август 1968 г.

Особено внимание е отделено на младежите от Чехословакия, които са подозирани, че ще направят опит да „внесат нови идеи“.

В групите за политическите програми по време на фестивала са включени само младежи „идейно подготвени и с правилни разбирания“.

Как и за какво ДС е слухтяла на Международния младежки фестивал през 1968 г.

Написано от Христо Христов
Неделя, 10 Декември 2017 22:37

Основно място във фестивала имат политическите дискусии. ДС организира тяхното обезпечаване, като ги поверява на отрядници, които имат готовност да съберат и унищожат всякакви материали с антисоциалистическа насоченост или с „тенденциозен дух”. Тези поставени от репресивният апарат на БКП лица са инструктирани да заглушат чрез скандирания всяко едно неподходящо изказване.

За фестивала в архивите са запазени документи от всички централни подразделения, Софийско управление и окръжните управления на МВР-ДС в градовете: Пловдив, Хасково, Благоевград, Кюстендил, Перник, Видин, Плевен и Ловеч, на чиято територия са проведени някои от фестивалните мероприятия. Колекцията е образувана през 1968 г., но значителна част от тях са унищожени впоследствие.

70 броя от документите в сборника разкриват предисторията на фестивала. Около 20 са документите които разказват за случилите се битови събития около фестивала и около 10 са равностметка за свършената от ДС работа. Държавна сигурност е възприемала международния фестивал като възможност България да бъде атакувана от много страни, а „врагът” да е неизвестен.

С тази подозрителна риторика са пропити всички документи в сборника. Под подозрение са били и всички участници във фестивала от преводачите до обслужващия персонал.

По тази причина са били инфилтрирани служители на ДС във всички подразделения. Чужденците са били „разработвани”, „профилактирани” и „проверявани по линия на ДС”. Някои от тях са били „набелязвани”. Целта е била, когато пристигнат в България, да им бъдат проведени „допълнителни активни мероприятия с цел предотвратяване на евентуални вражески прояви във връзка с фестивала”.

Хартиеното тяло на сборника включва 102 архивни документи, а разширеният електронен вариант – 208 документи.

Както и предходните сборници и този се разпространява безплатно. Може да бъде

Как и за какво ДС е слухтяла на Международния младежки фестивал през 1968 г.

Написано от Христо Христов
Неделя, 10 Декември 2017 22:37

получен от офиса на Комисията по досиетата на ул. „Врабча“ 1 в столицата или да бъде изтеглен от сайта на Комисията (comdos.bg).

„Държавна сигурност и IX Световен младежки фестивал 1968”, издание на Комисията по досиетата, 2016 г., 506 страници.